

انقلاب اسلامی
به روایت اسناد ساواک
روزشمار استان مازندران (ساری)

جلد دوم

مرکز بررسی اسناد تاریخی

زمستان ۱۳۹۰

انقلاب اسلامی به روایت اسناد ساواک، روزشمار استان مازندران (ساری) / مرکز بررسی اسناد تاریخی
تهران: وزارت اطلاعات، مرکز بررسی اسناد تاریخی ۱۳۹۰
ج ۲

ج ۱، ۲. ساری

شابک دوره: ISBN 978 - 600 - 149 - 026 - 2

۱۰۰۰۰۰ ریال: ج ۱: ISBN 978 - 600 - 149 - 024 - 8

۱۰۰۰۰۰ ریال: ج ۲: ISBN 978 - 600 - 149 - 025 - 5

فیبا.

۱. سازمان اطلاعات و امنیت کشور - - اسناد و مدارک.

۲. ایران - - تاریخ - - انقلاب اسلامی ۱۳۵۷، - - مازندران (استان) - - اسناد و مدارک

۳. ایران - - تاریخ - - انقلاب اسلامی ۱۳۵۷، - - ساری - - اسناد و مدارک

۴. ایران - - تاریخ - - بهلولی، ۱۳۰۴ - ۱۳۵۷ - - اسناد و مدارک ایران

ایران. وزارت اطلاعات. مرکز بررسی اسناد تاریخی

۱۳۹۰ الف ۸ / م ۲ / DSR ۲۱۵۶۰

۹۵۵/۲۳-۷۲۷

کتابخانه ملی ایران

شناسنامه

عنوان: انقلاب اسلامی به روایت اسناد ساواک

روز شمار استان مازندران (ساری)، جلد دوم

ناشر: مرکز بررسی اسناد تاریخی وزارت اطلاعات

چاپ اول: زمستان ۱۳۹۰

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۵ - ۲۵ - ۱۴۹ - ۶۰۰ - ۹۷۸ (جلد دوم)

ISBN 978 - 600 - 149 - 025 - 5 (VOL.2)

شابک: ۲ - ۲۶ - ۱۴۹ - ۶۰۰ - ۹۷۸ (دوره ۲ جلدی)

ISBN 978 - 600 - 149 - 026 - 2 (2VOL.SET)

<http://WWW.historydocuments.ir>

E - mail: info @.historydocuments

صندوق پستی: ۴۷۳۵ - ۱۹۳۹۵

قیمت: ۱۰۰۰۰۰ ریال

همه حقوق محفوظ است

فهرست مطالب

سخن ناشر.....	ده - هفت
فصل اول: وقایع مهر ماه ۱۳۵۷ ساری.....	۱-۱۰۶
فصل دوم: وقایع آبان ماه ۱۳۵۷ ساری.....	۱۰۷-۲۵۰
فصل سوم: وقایع آذر ماه ۱۳۵۷ ساری.....	۲۵۱-۴۰۴
فصل چهارم: وقایع دی ماه ۱۳۵۷ ساری.....	۴۰۵-۴۷۰
فصل پنجم: وقایع بهمن ماه ۱۳۵۷ ساری.....	۴۷۱-۴۸۸
کتابنامه.....	۴۸۹-۴۹۲
فهرست اعلام.....	۴۹۳-۵۲۰
ضمائم.....	۵۲۱-۶۱۸
سندها.....	۶۱۹-۷۷۶
عکسها.....	۷۷۷-۸۱۲

بسم الله الرحمن الرحيم

«لازم است برای بیداری نسلهای آینده و جلوگیری از غلط نویسی مفروضان، نویسندگان متعهد با دقت تمام به بررسی دقیق تاریخ این نهضت اسلامی بپردازند و قیامها و تظاهرات مسلمین ایران را در شهرستان‌های مختلف با تاریخ وانگیزه آن ثبت نمایند.»

امام خمینی ۵۷/۵/۵ نجف اشرف

www.ketab.ir

سخن ناشر

مجموعه کتابهای روزشمار انقلاب اسلامی در استان مازندران نه جلد کتاب خواهد بود که به تدریج در سالهای آتی منتشر می‌شود.

همان‌طور که قبلاً یادآوری شد، نحوه انتشار کتابها براساس شهرهای استان بوده که دو جلد آن مختص به شهر مرکز استان (ساری) می‌باشد. که جلد اول همزمان با جلد دوم نیز تقدیم محققان، مورخان و پژوهشگران می‌شود، اما چند نکته لازم به توضیح می‌باشد که:

تاریخ اسناد جلد دوم روزشمار انقلاب اسلامی در شهر ساری از اول مهر ماه ۱۳۵۷ آغاز و تا ۲۲ بهمن ۱۳۵۷ پایان می‌یابد.

کلام آخر

۱- تدوین این مجموعه، هرگز به معنای ترسیم چهره تمام نمای انقلاب در این شهرستان نیست، بلکه این مرکز علی‌رغم تلاش‌های بسیار، تنها گوشه‌هایی از آن را توانسته است برای خوانندگان گرامی بازگو نماید. هنوز در گوشه و کنار این شهرستان و در دل افراد ناشناس و گمنام، خاطرات بسیار دل‌انگیز و شنیدنی از آن ایام ستمشاهی باقی مانده که این مرکز توفیق ضبط آنها را پیدا نکرده است. بنابراین، در جهت تکمیل نهایی این حرکت ارزشمند، همچنان دست یاری و همکاری به سوی همه شیفتگان انقلاب و فرزندان دلسوز آن گشوده است.

۲- چارچوب اصلی این کتاب برگرفته از اسناد و گزارش‌های ساواک است از نظر اعتبار و سندیت، از گویاترین، زنده‌ترین و صادق‌ترین آنها به شمار می‌آیند.

۳- در این اثر، نام افراد مختلفی به مناسبت‌های گوناگون ذکر شده است. این افراد امروز وضعیت همگون و یکسانی با یکدیگر ندارند. برخی این جهان را بدرود گفته و به سرای باقی شتافته‌اند، بعضی دیگر که مانده‌اند ممکن است در شرایط فکری و اعتقادی گوناگونی بسر برند که این مرکز بدون توجه به موقعیت کنونی افراد، صرفاً به نقش تاریخی آنان در دوره مورد مطالعه پرداخته است و بدیهی است نوشته‌های این کتاب نمی‌تواند ملاک قضاوت و ارزیابی شخصیت فعلی افراد قرار گیرد.

۴- در نظر است که وقایع نهضت اسلامی (از سال ۱۳۴۱ تا ۱۳۵۶) نیز در مجموعه‌ای فراهم آید لذا تقاضای این مرکز از تمامی علاقه‌مندان به انقلاب اسلامی این است که اگر خاطرات، عکس، اعلامیه، اسناد و مدارک مکتوب، نوارهای کاست، فیلم، اسلاید و... از رخداد‌های انقلاب اسلامی در مازندران و ساری در اختیار دارند، آن را به آدرس تهران صندوق پستی شماره ۴۷۳۵ - ۱۹۳۹۵ مرکز بررسی اسناد تاریخی وزارت اطلاعات ارسال فرمایند تا به دست این مرکز رسیده و در چاپ‌های بعدی با نام فرستنده، مورد استفاده قرار گیرد.

۵- اسامی بسیاری از افراد مبارز ساروی در این کتاب آمده است لذا، امکان تهیه زندگی‌نامه آنان به دلایل مختلف مقدور نبود این مرکز از این عزیزان تقاضا دارد زندگی‌نامه خود را با مشخصات کامل با همان صندوق پستی ذکر شده در بالا به این مرکز ارسال نمایند تا در چاپ بعدی مورد استفاده قرار گیرد.

به منظور ارتقاء آگاهی علاقه‌مندان برای استفاده‌ی مطلوب از اسناد چند توضیح را متذکر می‌شویم:

۱- این مجموعه که در چند مجلد تقدیم می‌شود، اسناد سالهای ۱۳۵۶ و ۱۳۵۷ را در بر می‌گیرند و در جلد حاضر اسناد تاریخ ۵۷/۷/ لغایت ۵۷/۱۱/۲۲ گنجانده شده است. شایان ذکر است از جلد سوم به بعد روز شمار انقلاب اسلامی در سایر شهرهای مازندران تدوین و منتشر خواهد شد.

۲- برای گردآوری این مجموعه، کلیه پرونده‌های انفرادی و موضوعی مربوط به استان مازندران بدون در نظر گرفتن وضعیت سیاسی، اجتماعی افراد و گروه‌ها پس از پیروزی انقلاب اسلامی که به هر نحوی به حرکت انقلابی مردم مازندران و ساری مربوط بوده، مورد بررسی و بهره‌برداری قرار گرفته و تدوین‌گران بنای حذف سندی را نداشته مگر اسنادی که تایید شده بوده‌اند براسناد دست‌نویس مشابه ترجیح داده شده‌اند.

الف) - سندهای تکراری.

ب) در میان سندهایی که محتوای تکراری داشته‌اند، اولویت به سندی داده شده است که حجم بیشتری از جزئیات حادثه را در خود داشته است.

د) سندهای ناقص که شامل اسناد چند برگه‌ای بوده و صفحات پسین یا پیشین آن یافت نشده، معمولاً مورد استفاده قرار نگرفته‌اند، مگر در مواردی اندک. علت این امر حاکمیت بحران بر ساواک در واپسین ماه‌های پیروزی انقلاب اسلامی بوده که فرصت طبقه‌بندی و بایگانی وجود نداشته است و یا در تسخیر دفاتر ساواک به نحوی از بین رفته است.

ه) سندهایی که هیچ ارتباطی با نهضت اسلامی نداشته‌اند، همچون تحلیل ساواک از کشورهای منطقه، حوادث طبیعی و....

۳- در چینش اسناد، ترتیب تاریخی آن رعایت شده و اولویت تنظیم اسناد، به ترتیب با زمان وقوع

حادثه، تاریخ سند، تاریخ امضای سند و تاریخ پی‌نوشت‌های مربوطه می‌باشد. حادثه‌ای که سند درباره آن گزارش می‌دهد، مورد نظر بوده است.

۴- عناصر مهم و مؤثر که نیاز به گویاسازی داشته (اعم از زندگی‌نامه مختصر رجال، شرح وقایع، مکانهای تاریخی مختصات شهرستانهای استان و ...) انجام و در حاشیه اسناد ارائه گردیده است و یا در جلدهای آتی توضیح داده خواهد شد. این گویاسازی در بعضی از اسناد به صورت توضیح سند یا سندی دیگر صورت گرفته که بعضاً تصویر آن در بخش ضmann کتاب آورده شده است.

۵- در بعضی از اسناد عباراتی مانند: مخایره شد، بایگانی شود، امضای مسئولین ساواک، شماره پرونده، دستور اقدام، پی‌نوشت و ... به کار رفته که برای خدشه وارد نشدن به سند، عیناً با قلمی متفاوت از متن اصلی خروفچینی شده است.

۶- سندهایی که دارای غلط‌های املایی و یا از نظر محتوا اشتباه بوده‌اند، صحیح آن در بین دو قلاب [] یا در پاورقی آورده شده و جهت سهولت در خواندن اسناد، از نگارش جدید کلمات نیز استفاده و نکات ویرایشی رعایت گردیده است.

۷- به علت آمدن تصویر اسناد در آخر کتاب از حروفچینی سربرگ سندها خودداری و صرفاً به درج مبدأ، مقصد، تاریخ، شماره و موضوع آن اکتفا شده است.

۸- تاریخ به کار گرفته شده در اسناد، تاریخ شاهنشاهی است که تاریخ ۲۵۳۶ و ۲۵۳۷ به ترتیب مطابق با ۱۳۵۶ و ۱۳۵۷ هجری شمسی می‌باشد و اعداد ۲۶ و ۲۷ در تاریخ این اسناد حاکی از سال ۵۶ و ۵۷ است که بدون تغییر آورده شده است.

۹- دستورالعمل ساواک مبتنی بر این بود که تعابیر ضد شاه در گزارش‌هایی که منابع و جاسوسان این دستگاه امنیتی می‌نوشتند، با کد نگاشته شود. این کدها برای محمدرضا پهلوی، کلمه «منصور» و عدد «۶۶» بود. بنابراین تعابیر «مرگ بر ۶۶» و یا «نابود بادحکومت منصور» که در سندها دیده می‌شود همان «مرگ بر شاه» و «نابود بادحکومت شاه» است.

۱۰- اسناد کتاب شماره‌گذاری شده و هر سند دارای یک شماره می‌باشد و سندی که دارای چند صفحه بوده نیز از یک شماره برخوردار است و لذا شماره اسناد با شماره صفحات تفاوت دارد.

۱۱- در یک سری از گزارش‌های ساواک، نظریه‌هایی وجود دارد که از شخص نظردهنده با کلمات رمز یاد شده است. این کلمات رمز معمولاً اسامی روزهای هفته و معنای آنها به شرح زیر است: نظریه شنبه: نظریه منبع نفوذی ساواک (گزارشگر) است که از طریق مشاهده مستقیم یا از راههای دیگر کسب خبر نموده است.

نظریه یکشنبه: نظریه رهبر عملیات است که گزارش منبع نفوذی را تأیید یا تحلیل می‌کند.

نظریه دوشنبه: نظریه رئیس دایره عملیات است.

نظریه سه شنبه: نظریه رئیس امنیت داخلی است.

نظریه چهارشنبه: نظریه رئیس سازمان اطلاعات و امنیت منطقه است.

نظریه جمعه: نظریه رئیس سازمان اطلاعات و امنیت استان است.

۱۲- در سربرگ سندها برخی کدها و رموز آمده است. از جمله آنها مبدأ خبر است که منظور از آن

رمزها این است: ۲ هـ (ساواک مازندران).

امیدواریم ورود این حجم از اطلاعات به حوزه تاریخ معاصر ایران، راه پژوهش‌های جدید درباره

انقلاب اسلامی ایران را هموارتر نماید.

مرکز بررسی اسناد تاریخی وزارت اطلاعات